

طراحی الگوی توسعه کسب و کارهای صنعت پرورش اسب‌های ورزشی کورس ایران

حمیدرضا قزلسفلو^۱، علی چوری^۲، کیومرث مولادوست^۳

۱. استادیار مدیریت ورزشی، گروه علوم ورزشی، دانشگاه گنبد کاووس، گنبد کاووس، ایران.
۲. استادیار مدیریت ورزشی، گروه علوم ورزشی، دانشگاه گنبد کاووس، گنبد کاووس، ایران.
۳. کارشناس ارشد مدیریت کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران، ایران.

چکیده

اطلاعات مقاله

هدف این مطالعه بررسی چالش‌های صنعت پرورش اسب‌های ورزشی کورس است. تحقیق حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از نظر ماهیت از نوع تحقیقات توصیفی تحلیلی است. روش انجام آن آمیخته اکتشافی بود که بر مبنای راهبرد گزندد تئوری، عملیاتی گردید. جامعه تحقیق شامل افراد آگاه و خبره در رشته سوارکاری و صنعت اسب کشور هستند که از طریق مصاحبه نیمه‌ساختار یافته چالش‌ها در این حوزه شناسایی شدند. نمونه آماری در بخش کیفی به صورت گلوله برفی با ۲۲ نفر خبره و در مرحله کمی تعداد ۳۸۴ نفر از مالکان، مربیان، پرورش دهندگان اسب و کارشناسان جهاد کشاورزی بودند. پرسشنامه برگرفته از بخش کیفی بود پایایی بخش کیفی با استفاده از روش دو کدگذار به میزان (۰/۸۳) و پایایی ابزار تحقیق با استفاده ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha=0/92$) محاسبه گردید. جهت استخراج کدها در بخش کیفی از نرم افزار مکس کیودا استفاده گردید. ن به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات بخش کمی از نرم افزار SPSS-23 استفاده گردید. تایب تحقیق حاکی از آن است که عدم خلق مزیت‌های جدید برای دارندگان اسب، عدم قوانین حمایتی مناسب از پرورش دهندگان اسب، عدم وجود قوانین الزام‌آور برای استفاده از اسب‌های نژاد ایرانی، مشکلات قانونی قرنطینه در صادرات و واردات اسب، عدم تکمیل شجره کامل اسب‌ها، عدم استفاده از اسب‌های نژاد داخلی در جهت حفظ و ارتقای منابع ژنتیکی آنها و تأکید بیش از حد از نژادهای خارجی از مهمترین چالش‌های این تحقیق است. از این رو می‌توان گفت تولید، پرورش و تربیت اسب‌های ورزشی بسیار پراهمیت و کاری تخصصی، زمان‌بر است. پرورش اسب برای رشته‌ای خاص از ورزش سوارکاری نظیر؛ کورس، پرش، درساز، چوگان و اسبدوانی به صبر، حوصله و تجربه فراوان نیاز دارد. رونق پرورش اسب‌های ورزشی به سیاستگذاری‌ها، تصمیمات و مدیریت کلان صنعت اسب در یک کشور وابسته است.

دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۱۱/۱۰

پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۱۲/۲۵

کلیدواژگان:

صنعت اسب
ورزش سوارکاری
مدیریت اسب
اقتصاد صنعت اسب

نویسنده مسئول: حمیدرضا قزلسفلو

پست الکترونیکی:

h_ghezel@yahoo.com

Designing a qualitative model for the development of sports horse breeding industry in the country

Hamidreza Ghezelsefloo¹, Ali chori², KiumarsMoladust³

1. Assistant professor, Department of sport science, Gonbad Kavous University, ,
Gonbad Kavous, Iran

2. Assistant professor, Department of sport science, Gonbad Kavous University, ,
Gonbad Kavous, Iran

3. Master of Agriculture Management, Islamic Azad University, Science and
Research Branch, Tehran, Tehran, Iran.

Abstract

The purpose of this study was to examine the challenges of the sport horse breeding industry. The current research is applied in terms of purpose and descriptive and analytical in nature. The method of doing it was an exploratory mix that was operationalized based on the ground theory strategy. The research community included knowledgeable and expert people in the field of horse riding and the country's horse industry, who identified challenges in this field through semi-structured interviews. The statistical sample in the qualitative part was a snowball with 22 experts and in the quantitative stage there were 384 people from owners, trainers, horse breeders and agricultural Jihad experts. The questionnaire was taken from the qualitative part. The reliability of the qualitative part was calculated using the two-coder method at the rate of (0.83) and the reliability of the research tool was calculated using Cronbach's alpha coefficient ($\alpha = 0.92$). In order to extract the codes in the qualitative section, Max Kyuda software was used. SPSS-23 software was used to analyze quantitative information. The results of the research indicated that the lack of creation of new advantages for horse owners, the lack of appropriate protective laws for horse breeders, the absence of mandatory laws for the use of Iranian horses, the legal problems of quarantine in the export and import of horses. Failure to complete the full pedigree of horses, failure to use domestic horses in order to preserve and improve their genetic resources, and excessive emphasis on foreign breeds are among the most important challenges of this research. Therefore, it can be said that the production, breeding and training of sports horses is very important and a specialized work. Breeding horses for a specific field of equestrian sports such as; Course, jumping, dressage, polo and horse riding require a lot of patience, patience and experience. The prosperity of breeding sports horses depends on the policies, decisions and macro management of the horse industry in a country.

Keyword: Horse Industry, Equestrian Sports, Horse Management, Horse Industry Economics

مقدمه

صنعت اسب در جهان از منظر اقتصادی بسیار پر رونق است. با ایجاد اشتغال در حوزه‌های مختلف و با جذب علاقمندان به رویدادهای متعدد سوارکاری، باعث شده است تا این صنعت از گردش مالی بالا، بهره‌مند باشد. تولید، پرورش، نگهداری اسب در کشورهای آمریکا، کانادا، انگلستان، آرژانتین، فرانسه، سوئد و ... بسیار مورد توجه است (چوری و همکاران، ۱۳۹۸: ۶۹). گردش مالی این صنعت در این کشورها بسیار بالاست و توجه آحاد جامعه به ورزش‌های سوارکاری، شرط‌بندی و صنایع وابسته به آن بسیار زیاد است. ارزش صنعت اسب در کشور آمریکا در سال ۲۰۱۶ بالغ بر ۴۰ میلیارد دلار بوده است. این صنعت در کشورهای توسعه یافته به صورت علمی اداره می‌شود. این کشورها با برگزاری انواع مسابقات، سوارکاری در سطوح محلی، منطقه‌ای، قاره‌ای و جهانی رونق صنعت اسب را افزایش داده‌اند. به علت اشتغال‌زایی بالای این صنعت و اثرگذاری مستقیم و غیرمستقیم در سایر صنایع و بخش‌ها از قبیل؛ کشاورزی، زراعت، فضای سبز، دامداری، ورزش و مسابقات و رویدادها، حمل و نقل، تحرک این صنایع و بخش‌ها را به همراه دارد (پرز و همکاران، ۲۰۱۸: ۱۱). اسب و ورزش‌های سوارکاری در طول تاریخ ایران همواره مورد توجه بوده است. برخی از این ورزش‌ها نظیر ورزش چوگان برخاسته از نبوغ ایرانیان است. ورزش سوارکاری علاوه بر اینکه به عنوان یک رقابت سالم و مفید است، بلکه به علت ویژگی‌های منحصر به فردی که دارد در سرگرمی و گذران اوقات فراغت مردم نقش اساسی ایفا می‌کند. این ورزش نسبت به بسیاری از ورزش‌ها پرهزینه به نظر می‌رسد، اما هر ساله تعداد زیادی طرفدار به خود جلب می‌کنند (مولادوست و همکاران، ۱۳۹۸: ۳۸). در تحقیقی که حسینی پوراردکانی و همکاران در سال ۱۳۹۱ انجام داده‌اند مشخص گردید که صنعت اسب و سوارکاری استان یزد از جایگاه نسبتاً خوبی برخوردار است و توانسته از عوامل داخلی و خارجی به خوبی بهره‌برداری کند. با این حال هنوز مشکلات فراوانی وجود دارد که با آینده نگری و برنامه‌ریزی استراتژیک و بهره‌برداری از فرصت‌ها و قوت‌ها می‌تواند بر ضعف‌ها و مشکلات فایق آید (حسینی پوراردکانی و همکاران، ۱۳۹۱: ۳۳۲).

اسب‌های نژادهای داخلی ایران به علت قیمت پایین و بی‌توجهی به اصول علمی اصلاح نژاد و بازار، جایگاه اقتصادی مطلوبی نداشته و مهجور هستند. اسب اصیل ایرانی و ترکمن طرفداران بیشتری نسبت به نژادهای دره شوری، کرد، کاسپین و ... دارد. برخی از نژادهای ایرانی ویژگی‌های منحصر به فردی دارند که قابلیت صادرات جهانی و تبدیل بازار بزرگ را دارند (قره‌باش، ۱۳۹۵: ۴؛ ویکنر و همکاران، ۱۳۹۷: ۶). اسب کاسپین به علت ویژگی‌های ظاهری، برای سوارکاری کودکان بسیار مناسب بوده و خواهان زیادی در جهان دارد. اگر اسب کاسپین به طور علمی تولید شود، کشتش لازم در بازار جهانی برای خرید با قیمت‌های مورد نظر تولیدکنندگان وجود دارد. چنانچه بازار فروش این حیوان ایجاد شود، به دلیل ویژگی‌های خاص نژادی، در استان‌های شمالی ایران، تولید و پرورش آن مقرون به صرفه است. یافته‌های پژوهش مولادوست و همکاران (۱۳۹۴)، با عنوان «توسعه صنعت اسب کاسپین؛ تبیین راهبردهای اساسی دولت» حاکی از آن است که برای دستیابی به هدف توسعه صنعت اسب باید به همه جوانب این صنعت توجه شود. در بخش سیاست‌گذاری،

1. pereze et al

2. Wikner et al

تدوین قوانین و مقررات حمایتی، تنظیم بازار و ایجاد شرایطی مناسب برای دستیابی به بازارهای جهانی از راه اصولی و صحیح و جلوگیری از قاچاق محصول تولید شده به کشورهای همسایه، اروپا و آمریکا از جمله مسئولیت‌های مهم دولت قرار گیرد. نتایج تحقیق مولادوست و پاسبان (۱۳۹۶)، با عنوان شناسایی و تحلیل موانع تولید اسب کاسپین در ایران نشان داد که چهار مانع اقتصادی، حمایتی- قانونی، مدیریتی و اجتماعی- فرهنگی در توسعه تولید اسب کاسپین در ایران وجود دارد. در بخش موانع اقتصادی؛ عامل ترس از نبود بازار فروش با میانگین ۴/۳۹، در موانع حمایتی و قانونی؛ عوامل عدم وجود قوانین حمایتی از پرورش دهندگان و عدم وجود قوانین صادراتی با میانگین ۴/۱۵، در موانع مدیریتی؛ عامل عدم خلق مزیت‌های جدید با میانگین ۳/۹۸ و در بخش اجتماعی و فرهنگی؛ عامل تاکید بیش از حد به اسب‌های نژاد خارجی با میانگین ۴/۲۵ بیشترین اثر شناسایی گردید. با توجه به اهمیت تولیدات داخلی و اسب کاسپین با ایجاد بازار فروش داخلی و خارجی از طریق قوانین و مقررات حمایتی به رونق صنعت اسب ایران کمک نمود.

امروزه تولید، پرورش و نگهداری اسب در جهان بسیار با اهمیت است و جایگاه بسیار مهمی از نظر تفریحی، ورزشی، اجتماعی و به خصوص اقتصادی دارد. ایران نیز دارای ظرفیت لازم برای تولید و پرورش اسب است. استان‌های مختلف ایران به دلیل دارا بودن اسب‌های نژادهای خاص و منحصر به خود از قبیل؛ اسب اصیل، ترکمن، کرد، دره‌شوری، کاسپین و غیره در عرصه تولید، پرورش و نگهداری اسب بسیار کارآمد هستند. توانمندی‌های موجود در استان‌های مختلف ایران از قبیل دانش بومی پرورش اسب، نیروی انسانی کارآمد و ارزان، خوراک ارزان به خصوص مراتع و علوفه مناسب، سبب ایجاد پتانسیل تولید اسب می‌شود (قره‌باش، ۱۳۹۵: ۵). کاربری‌های مختلف اسب از جمله؛ ورزشی، تفریحی، گردشگری ظرفیت‌های بسیار زیادی ایجاد نموده است که ارزش‌های اقتصادی و اجتماعی این حیوان را افزایش داده است. تولید پایدار اسب به سیستمی نیاز دارد که مدیریت صحیح و استفاده اصولی از کلیه منابع موجود از قبیل؛ نیروی کار، دانش بومی، زیرساخت و غیره در آن افزایش یابد و از نظر اقتصادی پویا و از نظر اجتماعی مقبول باشد (چوری و همکاران، ۱۳۹۸: ۶۸؛ مولادوست و همکاران، ۱۳۹۸: ۳۸). در همین راستا، مولادوست و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با موضوع ایجاد و توسعه گردشگری چوگان بر مبنی گردشگری رویداد (مطالعه موردی: تنگه چوگان کارون) نشان داده‌اند افزایش فروش کالا با بار عاملی (۰/۸۴) در عامل اقتصادی، افزایش روحیه تعامل و مدارا و احترام به حقوق شهروندی با بارعاملی (۰/۸۱) در عامل اجتماعی و تقویت نمادها و اسطوره‌ها با بارعاملی (۰/۸۲) در عامل فرهنگی، دارای بیشترین بار در هر یک از عامل‌ها بوده‌اند. صنعت اسب ایران با مشکلات زیادی مواجه است. این صنعت برای ورود به عرصه بازارهای جهانی به استراتژی، برنامه‌ریزی و روش‌های علمی نیاز دارد (محمدی و همکاران، ۱۳۹۸: ۷۱). یانپی و همکاران (۱۳۹۸)، در بررسی چالش‌های توسعه سوارکاری استان گلستان بیان داشتند که حمایت مالی، برنامه‌ریزی مدون، بازاریابی و اطلاع‌رسانی و استفاده از تجهیزات مدرن در مجموعه سوارکاری نقش چشمگیری در توسعه صنعت ورزش سوارکاری استان گلستان دارد. از این رو، توسعه ورزش سوارکاری و صنعت اسب ایران مستلزم این است که نگاه به این حوزه بر مبنی روش‌های علمی توسعه قرار گیرد. برطبق نتایج بررسی مقایسه‌ای تأثیر صنعت اسب سواری بر اقتصاد کشورهای پیشرفته جهان و استان گلستان توسط زندگی و عبدوی، (۱۳۹۷) مشاهده شد که کشورهایی نظیر آمریکا، استرالیا، کانادا، انگلیس و غیره از این رشته ورزشی درآمدهای بسیار بالایی کسب می‌کنند اما کشور ایران به دلایل

مختلف از این غافله عقب است و از ظرفیت‌های موجود به شکل بهینه استفاده نمی‌کند. مولادوست و همکاران در سال ۱۳۹۸ با بررسی چهار دهه واردات اسب دریافتند، تعرفه بر واردات اثر منفی داشته است. به طوریکه با افزایش تعرفه، کاهش واردات و بین نسبت قیمت‌های داخلی بر جهانی و ارزش واحد واردات کشور رابطه مستقیمی مشاهده شد.

دولت‌ها از طریق نهادها یا افراد به اعمال تصمیم‌های اتخاذ شده می‌پردازند و پیش فرض این است که این نهادها یا افراد نیز رویکردی مثبت و جمع‌گرایانه دارند. زمانی که دولت با بدنه خود وارد میدان می‌شود، اصطلاحاً می‌گویند مداخله رخ داده است. این مداخله می‌تواند در عرصه اقتصادی، فرهنگی یا هر عرصه دیگری باشد. در علم اقتصاد، بازارها، قیمت‌ها و مقادیر تعادلی تولید و مصرف را تعیین می‌کنند (شهنوازی، ۱۳۹۵). عدم کارآمدی دولت در مدیریت بازارها خود سیاست دیگری به عنوان سیاست عدم مداخله را مطرح می‌سازد. بنابراین تقسیم وظایف میان دولت و بخش خصوصی در اقتصاد، موضوعی است که در بررسی اقتصادی سیاست‌های کشاورزی مورد توجه است. البته حجم و شدت دخالت دولت در اقتصاد متأثر از دیدگاه‌های اقتصادی سیاستمداران نیز بوده و می‌تواند طیف وسیعی از مشارکت، جایگزینی یا همکاری بین دولت و بخش خصوصی را به خود بگیرد (محمدی و همکاران، ۱۳۹۸: ۷۲). چوری و همکاران در پژوهشی سال ۱۳۹۸ با عنوان «تحلیل عوامل زیست محیطی و مدیریتی موثر بر توسعه سوارکاری» به شناسایی عوامل زیست محیطی و مدیریتی موثر بر توسعه سوارکاری پرداخته‌اند و یافته‌ها نشان داد که از بین بیست و پنج روندی که در قالب سه پیشران مدیریتی، محیط زیست و کالبدی به صورت طیف لیکرت در اختیار جامعه مورد نظر قرار گرفت، پنج عامل برون سپاری، ورود بخش خصوصی، توسعه گردشگری، حمایت از پرورش‌دهندگان داخلی و طراحی اماکن با حفظ محیط زیست در سوارکاری شناسایی گردید. بنابراین واضح است که مدیریت واحد و اهمیت به صنعت گردشگری اسب می‌تواند گامی موثر در حفظ محیط زیست با محوریت اسب و توسعه رشد اقتصادی داشته باشد (سیگورادوتیر^۱، ۲۰۱۸: ۱۳).

بخش دولت و سازمان‌ها، نهادهای رسمی و غیررسمی دولتی و نیمه دولتی نقش مهمی در توسعه صنعت اسب و ورزش سوارکاری در ایران دارند. قانونمند شدن و شفاف سازی وظایف هر بخش و حمایت مادی و قانونی از تولیدکنندگان، پرورش دهندگان گام ابتدایی و مهم اولیه توسعه است. دولت با وضع قوانین و مقررات مختلف از قبیل؛ قرنطینه، خرید و فروش، صادرات و واردات، کاربری ورزشی و تفریحی، مالیات و غیره مداخله لازم را داشته باشد. نتایج پژوهش مولادوست و امامی (۱۳۹۸) طی تحقیقی با عنوان تبیین چالش‌های سرمایه‌گذاری در ورزش چوگان در ایران نشان داد؛ عوامل نظیر نقش رسانه‌ها و تماشاگران، اقتصادی، حکومتی- دولتی، مدیریتی- سازمانی و اجتماعی- فرهنگی به ترتیب با رتبه‌ی میانگین ۳/۷۵، ۳/۱۳، ۲/۷۹، ۲/۷۸ و ۲/۵۵ به‌عنوان الویت‌های اول تا پنجم است. به علت فشردگی و درهم تنیدگی عوامل اقتصادی، مدیریتی، اجتماعی، رسانه‌ای و حکومتی، همه عوامل اثرگذار بوده و باید در برنامه‌های توسعه ورزش چوگان لحاظ شوند. مطالعات صورت گرفته نشان می‌دهد هرچه درآمد سرانه کشوری بالاتر باشد، تقاضای اسب نیز در آن کشور بیشتر است. در نتیجه، مصرف جهانی نیز تحت تاثیر میزان علاقه افراد به اسب قرار دارد

^۱. Siguroadottir

(قنبری، ۱۳۹۲: ۲۳). اقتصاد اسب و بهینه‌سازی سطوح مختلف مدیریتی صنعت اسب ایران بسیار اهمیت دارد. از این رو بررسی چالش‌های پرورش اسب‌های ورزشی در ایران در رونق بازار این صنعت مهم و اساسی است. مشکلات، نارسایی‌ها، نبود قوانین و مقررات حمایتی در بخش صنعت اسب ایران که بخشی از آنها بیان شد و همچنین تحقیقات نشان می‌دهند که بخش صنعت اسب با چالش‌هایی مواجه است، از این رو، لازم است به بررسی چالش‌های پرورش‌دهندگان اسب‌های ورزشی در ایران پرداخته شود تا بخش خصوصی و دولتی متولی توسعه صنعت اسب بتوانند تصمیمات لازم را درخصوص توسعه کسب و کارهای این حوزه از صنعت ورزش اتخاذ نمایند. در این پژوهش اهداف اصلی که شناسایی چالش‌های پرورش اسب‌های ورزشی ایران است در اهداف اختصاصی زیر مورد بررسی قرار گرفته است:

- ۱- شناخت چالش‌های پیش‌روی پرورش‌دهندگان اسب‌های ورزشی
- ۲- اولویت بندی چالش‌های پیش‌روی صنعت پرورش اسب‌های ورزشی
- ۳- دسته بندی زیرگروه چالش‌های پیش‌روی صنعت پرورش اسب‌های ورزشی

روش شناسی

تحقیق حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از نظر ماهیت از نوع تحقیقات توصیفی تحلیلی است. روش انجام آن آمیخته، در واقع ترکیبی از روش کیفی و کمی است. جامعه تحقیق در مرحله کیفی شامل افراد آگاه و خبیره در رشته سوارکاری و صنعت اسب کشور (اعضای فدراسیون و هیئت سوارکاری (۴ نفر)، مربی و مدیران باشگاه (۴ نفر)، چابکسوار (۲ نفر)، مدرس دانشگاه و پژوهشگر سوارکاری (۴ نفر)، پرورش دهنده و تولید کننده اسب (۵ نفر)، اعضای جهادکشاورزی و دامپزشک اسب (۳ نفر)، بودند که از طریق مصاحبه نیمه‌ساختار یافته چالش‌هایی در این حوزه شناسایی شد. نمونه‌گیری در بخش کیفی به صورت گلوله برفی با ۲۲ نفر خبره، انجام شد. مقوله‌های شناسایی شده در مرحله کیفی، مورد تأیید خبرگان قرار گرفت و در قالب پرسشنامه از دو فاز دلفی تنظیم گردید. به منظور اطمینان از روایی بخش کیفی، کلیه مراحل اجرای فاز کیفی پژوهش به دقت توسط محقق کنترل گردید. همچنین جهت اطمینان از قابلیت اعتماد کدهای محوری، از روش پایایی کدگذار به شکل انتخاب چهار مصاحبه در فاصله زمانی مشخص (۳۰ روز) استفاده گردید (دانایی فرد و مظفری، ۱۳۸۷) که توجه به درصد توافق بین دو کدگذاری (۸۳٪) حاکی از پایایی مطلوب کدهای گزینشی فاز کیفی پژوهش است (جدول ۱). در مرحله کمی نیز نوع تحقیق توصیفی تحلیلی بود. جامعه آماری تحقیق شامل افراد فعال در رشته سوارکاری و صنعت اسب کشور بودند. که تعداد ۳۸۴ نفر از مالکان و مربیان اسب‌های کورسی، پرورش دهندگان اسب‌های ورزشی و کارشناسان آگاه در زمینه پرورش و واردت اسب از ادارات جهاد کشاورزی به عنوان نمونه آماری و به صورت تصادفی در دسترس در بخش کمی مشارکت کردند. ابزار تحقیق شامل پرسشنامه طراحی شده از مرحله کیفی بود. این سوالات در ۳۲ عامل در چهار بخش کلان مدیریتی، اقتصادی، فرهنگی و زیرساختی به صورت طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت در اختیار افراد قرار گرفت. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه به تأیید هفت نفر از اساتید در حوزه صنعت اسب و ورزش رسید. در فاز کمی پژوهش، پایایی ابزار تحقیق با استفاده ضریب آلفای کرونباخ محاسبه گردید ($\alpha = 0.92$). همچنین

با توجه به جدول شماره ۲، مقدار معیار KMO برابر ۰/۹۲۵ به دست آمده است (جدول ۲)، که بیانگر مناسب بودن روش تحلیل عاملی و کفایت نمونه برداری است. علاوه بر آن سطح معنی داری ارائه شده برای آماره بارتلت نیز بیانگر همین امر است. در بخش کمی جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی شامل میانگین، فراوانی، درصد و انحراف استاندارد برای توصیف متغیرها و در سطح آمار استنباطی (تحلیل عاملی اکتشافی) برای شناسایی عوامل موثر بر آینده ورزش سوارکاری با استفاده از نرم افزار SPSS-23 استفاده شد.

جدول ۱. محاسبه پایایی فاز کیفی پژوهش به روش کدگذاری مجدد

شماره مصاحبه	کدهای موافق	کدهای مخالف	تعداد کل کدها	پایایی باز آزمون
P _۴	۱۱	۸	۲۶	٪ ۸۴
P _۷	۹	۴	۲۴	٪ ۷۵
P _۹	۱۳	۹	۳۲	٪ ۸۱
P _{۱۳}	۱۷	۷	۳۸	٪ ۸۹
کل	۵۰	۲۸	۱۲۰	٪ ۸۳

$$\text{پایایی باز آزمون} = \frac{۲ \times \text{تعداد کدهای مورد توافق}}{\text{تعداد کل کدها}} \times ۱۰۰$$

منبع: دانایی فرد و مظفری (۱۳۸۷)

جدول ۲: آماره و نتایج آزمون کرویت بارتلت

۰/۹۲۵	KMO تحلیل عاملی کیسر- مایر و الکین (کفایت حجم نمونه)	
۴۵۶۵/۸۲۳	آماره	آزمون کرویت بارتلت
۴۶۵	درجه آزادی	
۰/۰۰۰	سطح معنی داری	

مأخذ: یافته‌های تحقیق

یافته‌ها

ویژگی‌های فردی پاسخگویان

هدف پژوهش حاضر، شناسایی و تحلیل چالش‌های ورزشی است. این تحقیق در دو مرحله کیفی (مصاحبه) و کمی (دلفی کلاسیک تعدیل‌شده با استفاده از پرسشنامه) انجام شد که با استفاده از روش‌های آماری مناسب، داده‌های جمع‌آوری‌شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند. اطلاعات مربوط به جمعیت شناختی در مرحله کیفی و کمی در جدول شماره ۳ گزارش شده است.

جدول ۳. مشخصات جمعیت شناختی نمونه های آماری در بخش کیفی و کمی

فراوانی			
متغیر	گروه	فاز کیفی	فاز کمی
جنسیت	زن	۴	۵۹
	مرد	۱۸	۳۲۵
نوع مشارکت	پرورش دهنده و تولید کننده	۵	۷۲
	کارشناسان جهاد کشاورزی و دامپزشک	۳	۴۲
	مدیران و اعضای فدراسیون	۴	۲۵
	مدیر و مربی باشگاه سوارکاری	۴	۶۵
	مدرس دانشگاه و پژوهشگر سوارکاری	۴	۲۳
	چابکسوار	۲	۲۱
	حوزه رسانه ورزشی	۰	۱۵
تماشاگر	۰	۱۲۱	
سطح تحصیلات	زیر دیپلم و دیپلم	۲	۳۵
	فوق دیپلم	۴	۷۹
	لیسانس و فوق لیسانس	۷	۱۶۴
	دکتری	۹	۱۰۶
سابقه شغلی	کمتر از ۱۰ سال	۲	۴۶
	۱۱ تا ۲۰ سال	۵	۲۴۳
	۲۱ تا ۳۰ سال	۸	۷۰
	۳۱ سال بالاتر	۷	۲۱

متغیرهای شناسایی شده (بخش کیفی و کمی)

مرحله اول شناسایی مؤلفه های موثر در جدول شماره ۳ آمده است. مقوله های شناسایی شده در بخش کیفی شامل: چالش های مدیریتی (عدم تدوین نظام جامع و عدم رعایت قوانین مدیریتی)، چالش های اقتصادی (شرایط نامطلوب محیط کسب و کار و چالش بازار و درآمدزایی)، چالش های فرهنگی کاهش ترویج و فرهنگ و عدم توجه رسانه و چالش های زیرساختی (کمبود باشگاه ها) مشخص شد.

جدول ۳: مؤلفه‌های مدیریتی (M)، اقتصادی (E)، فرهنگی (F) و زیر ساخت (Z)، (دور اول دلفی)

اختصار	مؤلفه‌ها	تعداد پاسخ مثبت	درصد پاسخ مثبت	اختصار	مؤلفه‌ها	تعداد پاسخ مثبت	درصد پاسخ مثبت
RM1	عدم حمایت وزارت جهاد کشاورزی در حوزه تولید و پرورش اسب	۱۶	۹۴/۱۱	RF17	ناشناخته بودن بازارهای هدف صادراتی و سلاخی مصرف کنندگان خارجی برای تولیدکنندگان ایرانی	۱۶	۹۴/۱۱
RM2	تأکید بیش از حد تولیدکنندگان و پرورش دهندگان به اسب‌های نژادهای خارجی	۱۴	۷۶/۴۷	RF18	سهم کمتر ورزش از صنعت اسب در رشد تولید ناخالص داخلی	۱۶	۹۴/۱۱
RM3	عدم استفاده از اسب‌های نژاد داخلی	۱۷	۱۰۰	RF19	لوکس بودن سوار کاری و صنعت اسب از دید عامه مردم	۱۷	۱۰۰
RM4	عدم خلق مزیت‌های جدید برای کسب درآمد برای دارندگان اسب	۱۷	۱۰۰	RF20	عدم ترویج و اطلاع‌رسانی ارزش‌های اقتصادی اسب توسط وزارت جهاد کشاورزی	۱۶	۹۴/۱۱
RM5	برندسازی نامناسب در نژادهای اسب‌های ایرانی و تولیدات داخلی	۱۷	۱۰۰	RF21	عدم وجود مشوق‌های فرهنگی و اجتماعی برای تولید اسب در کشور	۱۷	۱۰۰
RM6	عدم قوانین حمایتی مناسب و کافی برای پشتیبانی از پرورش دهندگان اسب‌های نژاد ایرانی	۱۷	۱۰۰	RE22	عدم توجه به توسعه و ترویج فرهنگ اسب در جامعه	۱۷	۱۰۰
RM7	عدم وجود قوانین الزام آور در صورت استفاده از اسب‌های نژاد ایرانی برای آموزش و مسابقه	۱۶	۹۴/۱۱	RE23	عدم آگاهی روستائیان از اهمیت پرورش و تولید اسب.	۱۷	۱۰۰
RM8	عدم تکمیل شجره کامل اسب‌های اصیل در روند زمانی آینده توسط سازمان مربوطه	۱۷	۱۰۰	RE24	کیفیت تبلیغات ضعیف در توسعه صنعت اسب.	۱۷	۱۰۰
RM9	مشکلات قانونی قرنطینه (قوانین و مقررات بین‌المللی) در صادرات و واردات اسب	۱۶	۹۴/۱۱	RE25	کم‌رنگ بودن نقش رسانه (رسانه های چاپی، الکترونیک و دیجیتال)	۱۵	۸۸/۲۳
RM10	عدم تمایل پرورش دهندگان به پرورش اسب، بدلیل از دست دادن سرمایه	۱۷	۱۰۰	RE26	کمبود کمپ‌ها و باشگاه‌های برای اسب و سوار کاری در کلان شهرها	۱۷	۱۰۰

درصد پاسخ مثبت	تعداد پاسخ مثبت	مؤلفه‌ها	اختصار	درصد پاسخ مثبت	تعداد پاسخ مثبت	مؤلفه‌ها	اختصار
۱۰۰	۱۷	کمیود پیست‌های مسابقات سوارکاری	RE27	۸۸/۲۳	۱۵	عدم ورود تولیدکنندگان اسب به دلیل نبود بازار مشترک با کشورهای پیشرو	RM1 1
۹۴/۱۱	۱۶	عدم وجود زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در استان‌های فعال در حوزه صنعت اسب	RE28	۱۰۰	۱۷	عدم حمایت دولت در تأمین منابع مالی برای ایجاد مراکز پرورش اسب	RM1 2
۱۰۰	۱۷	عدم بهره‌گیری از تجارب باشگاه داران حرفه‌ای سوارکاری کشورهای خارجی	RE29	۱۰۰	۱۷	نبودن زنجیره عرضه (از تولید تا بازار فروش) برای تولیدات داخلی	RM1 3
۱۰۰	۱۷	عدم صدور مجوز برای احداث باشگاه سوارکاری در نقاط مرکزی کلاشهرها به تصور و علت شیوع بیماری	RE30	۱۰۰	۱۷	عدم ورود سرمایه‌گذار داخلی در حوزه صنعت اسب	RM1 4
۱۰۰	۱۷	نقش ضعیف کیفیت و شرایط اقلیم در جذب و توسعه گردشگری اسب	RT31	۱۰۰	۱۷	گران بودن اسب‌های برنمدار	RM1 5
				۱۰۰	۱۷	نداشتن دانش و مهارت کافی بازاریابی در بین پرورش دهندگان و تولیدکنندگان اسب	RF16

مأخذ: یافته‌های تحقیق

همانطور که در جدول شماره سه مشاهده می‌شود، در بخش کیفی شناسایی متغیرهای مؤثر بر پرورش اسب‌های ورزشی از مصاحبه و مطالعه اسناد و مدارک و مقالات، انجام شد که ۳۲ متغیر در چهار مؤلفه‌های مدیریتی، فرهنگی، اقتصادی و زیرساختی مشخص گردید. در مرحله کمی، دور اول دلفی خبرگان نیز تأیید کردند. همچنین توسط گروه دلفی در دور اول عامل یا ریزعاملی به این مجموعه اضافه نشد. پس از جمع‌بندی و دسته‌بندی مؤلفه‌ها شناسایی و در جدول شماره ۴ ذکر شد.

جدول ۴: واریانس کل تبیین شده

ردیف	مؤلفه‌ها	مقدار ویژه	درصد واریانس مقدار ویژه	مقدار ویژه بعد از چرخش	درصد تجمعی واریانس
۱	زیرساختی ۲۹	۱۳۲/۹۰۱	۳۳/۳۲۶	۴/۱۳۹	۱۳/۳۵۲
	زیرساختی ۳۱				
	زیرساختی ۲۷				
	زیرساختی ۲۶				
۲	فرهنگی ۱۹	۲/۵۴۶	۵/۰۷۳	۲/۹۰۶	۹/۳۷۳
	اقتصادی ۱۷				
۳	فرهنگی ۲۰	۱/۶۴۰	۴/۴۴۳	۲/۶۶۲	۸/۵۷۸
	اقتصادی ۱۸				
۴	مدیریتی ۹	۱/۶۰۴	۴/۱۲۷	۲/۳۵۴	۷/۵۹۴
۵	مدیریتی ۸	۱/۳۷۹	۳/۶۷۴	۲/۲۸۳	۷/۳۶۴
۶	مدیریتی ۳	۱/۳۴۱	۳/۵۴۹	۲/۱۳۷	۶/۸۹۴
۷	مدیریتی ۲		۳/۲۴۵	۱/۳۲۵	۴/۲۷۴

با توجه به جدول چهارم، در این پژوهش نه مؤلفه اصلی به دست آمده است که در کل این عوامل پوشش ۵۸ درصدی تغییرات را در پی داشته است. علاوه بر آن در ستون چرخش یافته درصد پوشش تغییرات این مؤلفه‌ها نیز ارائه شده است که بالاترین درصد برای مؤلفه اول حدوداً ۱۳ درصدی و برای عامل نهم حدود ۵ درصد است.

جدول ۵: ماتریس روندهای چرخش یافته با روش پروماکس

ردیف	مؤلفه‌های اکتشافی (اصلی)	علامت اختصاری	مؤلفه‌ها	بار عاملی
۱	عدم خلق مزیت‌های جدید برای کسب درآمد برای دارندگان اسب	Z29	عدم بهره‌گیری از تجارب باشگاه داران حرفه ای سوارکاری کشورهای خارجی	۰/۶۷۴
		Z31	نقش ضعیف کیفیت و شرایط اقلیم در جذب و توسعه گردشگری اسب	۰/۶۴۶
		Z27	کمبود پیست‌های مسابقات سوارکاری	۰/۶۴۵
۲	عدم قوانین حمایتی مناسب و کافی برای پشتیبانی از پرورش دهندگان اسب	Z26	کمبود کمپ‌ها و باشگاه‌های برای اسب و سوارکاری در کلان‌شهرها	۰/۶۲۴
		F19	لوکس بودن سوارکاری و صنعت اسب از دید عامه مردم	۰/۷۱۲
		E17	ناشناخته بودن بازارهای هدف صادراتی و سلايق مصرف‌کنندگان خارجی برای تولیدکنندگان ایرانی	۰/۷۰۴

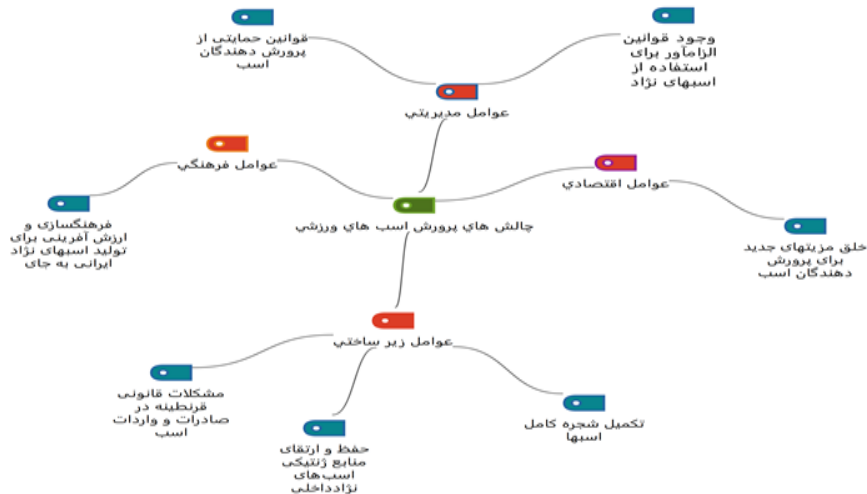
ردیف	مؤلفه‌های اکتشافی (اصلی)	علامت اختصاری	مؤلفه‌ها	بار عاملی
۳	عدم وجود قوانین الزام آور در ضرورت استفاده از اسب‌های نژاد ایرانی برای آموزش و مسابقه	E18	عدم ترویج و اطلاع رسانی ارزش‌های اقتصادی اسب توسط وزارت جهاد کشاورزی	۰/۶۵۳
			سهام کمتر ورزش از صنعت اسب در رشد تولید ناخالص داخلی	۰/۶۱۳
۴	مشکلات قانونی قرنطینه(قوانین و مقررات بین المللی) در صادرات و واردات اسب	M9	مشکلات قانونی قرنطینه(قوانین و مقررات بین المللی) در صادرات و واردات اسب	۰/۷۰۰
۵	عدم تکمیل شجره کامل اسب‌های اصیل در روند زمانی آینده توسط سازمان مربوطه	M8	عدم تکمیل شجره کامل اسب‌های اصیل در روند زمانی آینده توسط سازمان مربوطه	۰/۷۱۲
۶	عدم استفاده از اسب‌های نژاد داخلی در جهت حفظ و ارتقای منابع ژنتیکی آنها	M3	عدم استفاده از اسب‌های نژاد داخلی در جهت حفظ و ارتقای منابع ژنتیکی آنها	۰/۶۸۲
۷	تأکید بیش از حد تولیدکنندگان و پرورش دهندگان به نژادهای خارجی در جهت کسب منافع اقتصادی	M2	تأکید بیش از حد تولیدکنندگان و پرورش دهندگان به نژادهای خارجی در جهت کسب منافع اقتصادی	۰/۸۰۶

مأخذ: یافته‌های تحقیق

پس از بررسی جدول شماره پنج هفت عامل اصلی مشخص شد. این عامل‌ها تحت چرخش، مؤلفه‌های(اکتشافی) معرفی شدند. این عامل‌ها در جدول مؤلفه‌های چرخش داده شده ارائه شده‌اند. از این رو عامل‌های اول که دارای بیشترین سهم از پوشش تغییرات است چهار آیم عدم بهره‌گیری از تجارب باشگاه-داران حرفه‌ای سوارکاری کشورهای خارجی، نقش ضعیف کیفیت و شرایط اقلیم در جذب و توسعه گردشگری اسب، کمبود پیست‌های مسابقات، سوارکاری و کمبود کمپ‌ها و باشگاه‌های برای اسب و سوارکاری در کلان شهرها را شامل می‌شود که به ترتیب بار عامل آنها ۰/۶۷۴، ۰/۶۴۶، ۰/۶۴۵، ۰/۶۲۴ به دست آمده است.

مدل نهایی تحقیق

در رابطه با شناسایی هر یک از عوامل مدیریتی، اقتصادی، زیرساختی و فرهنگی چالش‌های پرورش اسب‌های ورزشی در ایران بررسی شد. در این فاز از پژوهش، با استفاده از نسخه ۲۰۲۰ نرم‌افزار مکس کیودا کدگذاری انتخابی داده‌ها استخراج و شناسایی گردید. با توجه به نتایج به دست آمده از مراحل پژوهش، مدل نهایی را می‌توان ارائه کرد که یک مدل چهار وجهی و دربرگیرنده‌ی چالش‌های پرورش اسب‌های ورزشی در ایران است. شکل شماره ۱ بیان کننده‌ی این مدل است. مطابق با کدهای گزارش شده در شکل ۱، شکل عوامل اقتصادی، مدیریتی، زیرساختی و فرهنگی به‌عنوان چالش اصلی پرورش اسب‌های مسابقات کورس ایران می‌باشد.

شکل ۱: بررسی چالش‌های پرورش اسب‌های ورزشی در ایران

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد که پرورش اسب از حیث عوامل مدیریتی، بازاریابی، فرهنگی و تبلیغی به حمایت فراوانی نیاز دارد. در استان گلستان به دلیل برخورداری از دو مجموعه بین‌المللی سوارکاری و همچنین وجود باشگاه‌های مختلف پرورش اسب و اسب‌سواری، صنعت پرورش اسب یکی از مهمترین صنایع اقتصادی مرتبط با ورزش می‌باشد. از این رو شناسایی عوامل اثرگذار بر ابعاد مختلف این صنعت و بویژه صنعت پرورش اسب کورسی از دغدغه‌های سیاست‌گذاران این صنعت پویا و مولد می‌باشد. مطابق با اظهارات جامعه کیفی پژوهش، یافته‌های این پژوهش نشان داد که عدم خلق مزیت‌های جدید برای دارندگان اسب، عدم قوانین حمایتی مناسب از پرورش دهندگان اسب، عدم وجود قوانین الزام‌آور برای استفاده از اسب‌های نژاد ایرانی، مشکلات قانونی قرنطینه در صادرات و واردات اسب، عدم تکمیل شبکه کامل اسب‌ها، عدم استفاده از اسب‌های نژاد داخلی در جهت حفظ و ارتقای منابع ژنتیکی آن‌ها و تأکید بیش از حد از نژادهای خارجی مهمترین چالش‌های به دست آمده از پژوهش است.

یکی از چالش‌های تاثیرگذار در حوزه صنعت اسب عدم خلق مزیت‌های رقابتی جدید از عامل اقتصادی است، رایج‌ترین معیار ارزیابی در هر نظام اقتصادی، تولید و مصرف کالاها، خدمات و نتایج آن است (ویکنر^۱ و همکاران، ۲۰۱۸: ۲۱؛ مولادوست و همکاران، ۱۳۹۸: ۳۸). تولید بیشتر، امکان سرمایه‌گذاری و ظرفیت‌سازی اقتصادی را در آینده فراهم می‌سازد. تغییرات در محیط کسب و کار آن چنان به سرعت پیش می‌رود که سازمان‌ها را به ارائه تدوین و اجرای استراتژی‌های مناسب در محیط داخلی و خارجی سازمان از طریق خلق مزیت‌های رقابتی با دانش استراتژی به سمت تعالی و موفقیت ملزم می‌کند (پرز و همکاران، ۲۰۱۸: ۱۷). سازمان‌ها به منظور بهبود مزیت رقابتی خود و فعالیت در بازارهای جهانی، ناگزیرند تا به نیازهای در حال تغییر با سرعت بیشتر پاسخ دهند. این پاسخگویی از طریق مدیریت تولید در کلاس جهانی امکان‌پذیر است

¹. Wikner

(جز و همکاران^۱، ۲۰۱۵: ۱۵۸). گسترش رقابت جهانی و افزایش روزافزون رقبا موجب افزایش فشار به تولیدکنندگان در جهت بهبود عملکردشان به منظور بقا، در چنین محیط بحرانی شده است. جهانی شدن موجب گسترش تجارت میان ملت‌ها شده است. رقابت از میان بازارهای محلی و ملی به بازارهای بین‌المللی کشیده شده است (محمدی و همکاران، ۱۳۹۸: ۸۰). از این رو حضور در صنعت از جمله صنعت اسب، نیاز به نگاه جهانی یا بین‌المللی دارد. قطعاً بقا، و تداوم صنعت در شرایط رقابتی و فرارقابتی ملزم به استانداردسازی‌های جهانی، شناخت نیازهای جهانی و دانستن چگونگی ورود به بازارهای جهانی است.

در حوزه پرورش اسب‌های ورزشی و محیط خارجی صنعت اسب با توجه به پرورش اسب‌های اصیل ایرانی از جمله اسب ترکمن و عرب با کاربری پرش، استقامت، زیبایی و اسب کاسپین (اسبچه خزری) با کاربری زیبایی و آموزش در سطح کودکان و نوجوانان مزیت رقابتی به دست نیامد و با فروش اسب‌های درجه یک داخلی (فروش ریالی)، ضعف در برگزاری شو زیبایی و گردشگری اسب‌های ایرانی و نیز برگزاری مسابقات سوارکاری و کورس به صورت بومی و محلی نمی‌توان در سطح بین‌الملل مزیت رقابتی ایجاد کرد. بنابراین باید با حمایت دولت (اعطای وام‌های کم‌بهره و گسترش بیمه کارآفرینی و ...)، موقعیت کسب و کار کارآفرینان در حیطه پرورش اسب‌های ورزشی ایرانی را نسبت به شرایط موجود جایگاه مناسب‌تری را به لحاظ اقتصادی در آینده فراهم کرد. یافته‌ها این پژوهش با نتایج تحقیقات مولادوست و همکاران (۱۳۹۸)، قره‌باش (۱۳۹۵) همسو بود. پیشنهاد می‌شود با توسعه بازارچه‌ها و کسب و کارهای محلی، منطقه‌ای و مرزی با کشورهای همسایه، توسعه مولفه‌های کارآفرینی در روندهای اجرایی، خدماتی و گسترش فرهنگ کارآفرینی در بین پرورش دهندگان اسب‌های داخلی از طریق تشکیل سمینارهای اشتغال‌زایی و کارایی بتوان مزیت رقابتی را در این حوزه ایجاد کرد. مندعلیزاده (۲۰۱۸) نیز معتقد است تدوین برنامه‌ریزی در زمینه کسب و کار در ورزش باید به صورت هوشمندانه و منطقی مدنظر قرار گیرد. زیرا روند توسعه اقتصادی در کشورهای توسعه‌یافته، نشان از تحت تاثیر بودن اقتصاد از کارآفرینی و نقش محوری آن دارد. این پدیده نوظهور به برنامه‌ریزی و توجه گسترده نیاز دارد، تا مشکلات اشتغال را در کشور مرتفع نماید.

چالش مدیریتی از مهمترین عوامل در حوزه پرورش و تولید اسب‌های برنددار ورزشی است و عدم مدیریت یکپارچه و رعایت قوانین حمایتی از پرورش‌دهندگان اسب‌های ورزشی در بین سازمان‌های متولی به عنوان چالش اصلی در حوزه مدیریت اسب می‌باشد. سیاست جوامع در حال توسعه برای رهایی از اقتصاد تک محصولی، لازم است با مدیریت یکپارچه و روند تغییرات جهانی همسو باشند (رحیمی زاده و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۷). نگاه منفعتی و عدم وجود قوانین الزام‌آور برای استفاده از اسب‌های نژاد ایرانی باعث شده است که تولیدکنندگان و پرورش‌دهندگان اسب‌ها، به سمت تولید و پرورش اسب‌های خارجی گرایش داشته باشند. از آنجایی که مطابق با اظهارات مدیران و متخصصان جهاد کشاورزی، کشور ما در این صنعت واردکننده محض می‌باشد و با ادامه این روند، در آینده آسیب جدی به تولیدکنندگان اسب در داخل و وضعیت اقتصادی کشور وارد خواهد شد که با نتایج تحقیق چوری و همکاران (۱۳۹۸) مطابقت داشت. جامعه کیفی پژوهش معتمدند که ریشه این مقوله از این واقعیت نشأت می‌گیرد که دولت با حمایت از ورود بخش خصوصی و با تدوین

^۱. Jez et al

مقررات کاربری نژاد داخلی اسب، نسبت به تضمین فروش اسب‌های تولید شده در بازار داخلی و ایجاد انگیزه برای تولیدکنندگان اسب اصیل ایرانی اقدامات لازم در جهت تسهیل در صادرات به عمل آورد. برای شناسایی و فروش اسب‌های داخلی می‌توان ساختار بازار بین‌المللی و منطقه‌ای حراج در کشور را سامان‌دهی کرد و سالانه برنامه‌های متنوع حراج و فروش برگزار گردد. ارزآوری از طریق صنعت اسب، می‌تواند به رشد تولید ناخالص ملی با تاکید بر نژادهای اسب داخلی، کمک شایانی کند. همچنین قوانین حمایتی و پشتیبانی از تولید اسب‌های نژاد ایرانی موجب دلگرمی پرورش دهندگان اسب‌های نژاد ایرانی می‌شود. پیشنهاد می‌شود صنعت اسب ایران که شامل فعالیت‌های تولید، پرورش، قرنطینه، جشنواره زیبایی اسب و مسابقات کورس است. با الگو برداری از کشورهایی موفق از جمله ترکمنستان و با توجه به رشد تولید ناخالص داخلی، در این حوزه موفقیت‌های قابل توجهی را تحصیل نمود.

یکی از چالش‌های عمده فرهنگی در پرورش اسب‌های ورزشی، فرهنگ‌سازی و ارزش‌آفرینی نامناسب برای تولیدکنندگان اسب‌های داخل است. به علت توجه بیش از حد به سود اقتصادی، حوزه فرهنگی صنعت اسب تحت تاثیر قرار گرفته و پرورش اسب‌های بدون برند خارجی در بین اقشار مختلف مردم مورد تاکید است. در کشور ما اسب ریشه در فرهنگ ملی و مذهبی دارد که با زندگی مردم عجین شده است که در صورت اهمیت، جذب حامیان مالی می‌تواند رشد فرهنگی و اقتصادی، توسعه و ترویج رشته‌های آئینی و تاریخی را در کشور شاهد بود. اما عدم برنامه‌ریزی در زمینه فرهنگی و اهمیت ندادن مسئولین و عدم وجود زیرساخت‌ها و جذب سرمایه‌گذاران بخش خصوصی، عدم توجه به ورزش‌های آئینی در کشور، باعث مهجوریت این صنعت شده است. هنر تیراندازی با کمان بر روی اسب و حتی نقش برجسته بانوان در این رشته، توسعه مدارس طبیعت در زمینه پرورش اسب، افزایش جشنواره‌های زیبایی، مسابقات بومی و محلی اسبدوانی، چوگان و اسب‌درمانی برای کودکان با معلولیت ذهنی و جسمی، می‌تواند به فرهنگ‌سازی و ارزش‌آفرینی و غنی‌سازی اوقات فراغت در این رشته جذاب بیافزاید. که با نتایج پژوهش با یافته‌های داشپر^۱ و همکاران (۲۰۱۲) همخوانی دارد.

چالش‌های زیرساختی نیز در حوزه صنعت اسب توانسته مشکلات این حوزه را از جمله قرنطینه، حفظ و ارتقاء منابع ژنتیکی اسب‌ها با نژاد داخلی را تحت تاثیر خود قرار داده است. یکی از عواملی که می‌تواند مانع توسعه و تقویت پرورش دهندگان اسب گردد، عدم ورود بخش خصوصی، قوانین سفت و سخت دولتی و عوامل مدیریتی است. بنابراین با پوشش کامل رسانه و شبکه مجزا و حمایت از بخش خصوصی و حامیان مالی در حوزه صنعت اسب و باشگاه‌های سوارکاری که نقش مهمی را در جهت تولید، پرورش، اصلاح نژاد، واردات و صادرات، تربیت اسب‌های داخلی، آموزش مربیان و چاپکسواران و طراحی سخت‌افزاری اماکن ورزشی سوارکاری دارند، می‌توان در آینده شاهد پیشرفت و توسعه در این صنعت باشیم. موازی‌کاری و عدم توجه قوانین از سوی سازمان‌ها و توجه نکردن به قوانین بالادستی، عدم رعایت پروتکل‌ها و آیتم‌های بهداشتی از سوی وزارت خانه جهاد کشاورزی و سازمان دامپزشکی مانع از رشد اقتصادی در صنعت اسب خواهد شد. وزارت جهاد کشاورزی بایستی نسبت به پرورش، اصلاح، حفظ نژاد اسب‌های اصیل ایرانی و همچنین برطرف

^۱. Dashper

کردن مشکلات قرنطینه و کنترل بیماری‌های عفونی با حمایت دولت اقدام نماید و فدراسیون نیز با توجه به وظایف اصلی آن از جمله آموزش مربیان و چابکسواران و تربیت اسب‌های ورزشی برای اعزام به مسابقات، پشتیبانی از باشگاه‌های بخش خصوصی نسبت به این امر، استفاده از مربیان خارجی درجه یک، زمینه لازم در جهت شکل‌گیری روند قهرمانی در آینده را مهیا کند. ایران، فاقد بازارهای خارجی در صنعت اسب است. بنابراین با تقویت زیرساخت‌ها و تدوین قوانین و مقررات حمایتی دولت نسبت به ارتقای تولیدات داخلی و همچنین با برطرف سازی مبحث قرنطینه راه‌گشای مناسبی برای حضور اسب باشد. این نتایج با یافته‌های پژوهش سیگادوتیر^۱ (۲۰۱۸)، سرونی و همکاران^۲ (۲۰۰۶) و قره‌باش^۳ (۱۳۹۵) همسو بود.

اما به نظر می‌رسد فقدان اطلاعات کامل در خصوص شجره و نژادهای اصلی و واقعی اسب‌های بومی کشور بسترساز مشکلاتی در خصوص پرورش و اصلاح اسب اصیل ترکمن بوده است. تکمیل شجره کامل اسب‌ها، حفظ و توسعه منابع ژنتیکی اسب‌های داخلی از عوامل مهمی هست که بایستی مدنظر مسئولین و مدیران مربوطه قرار گیرد. برگزاری جشنواره‌های سنتی و قهرمانی در جهت حفظ و احیاء نژادهای داخلی و افزایش کیفیت تولیدات از راهبرهای این عامل است. فعالیت‌های زیادی سالانه در ایجاد برگزاری جشنواره‌ها و فستیوال‌های بومی و اصیل اسب ایرانی در مناطق مختلف ایران برگزار می‌گردد. مثلاً در صوفیان گلستان، منطقه جرگلان خراسان شمالی، شهرستان شاهرود استان سمنان، استان تهران برای جشنواره زیبایی اسب اصیل ترکمن، استان خوزستان، یزد و اصفهان جشنواره اسب عرب، استان فارس اسب دره‌شوری، استان‌های شمالی گیلان و مازندران اسب کاسپین، استان کردستان اسب کرد و اسب قره باغ در آذربایجان با هدف شناسایی تولیدات اسب داخلی از طریق مجوز مدیریت امور دام وزارت جهاد کشاورزی و همکاری فدراسیون ورزشی سوارکاری برگزار می‌گردد. اما در صورت عدم مدیریت صحیح و بسیار حساب شده در زمینه واردات اسب‌های بدون برند و اختلاط با اسب‌های نژاد داخلی باعث از بین رفتن اسب اصیل ایرانی خواهد شد که نتایج پژوهش با یافته‌های مخدومی و همکاران^۴ (۱۳۹۰) با تاکید بر برگزاری جشنواره‌های زیبایی اسب با نژاد داخلی، استفاده از مراکز علمی مثل دانشگاه در زمینه بهره‌گیری و استفاده بهینه از اوقات فراغت با سواری اسب و همچنین سیرونی^۳ و همکاران^۲ (۲۰) سال ۲۰۰۷ که سوارکاری را ورزش مورد علاقه جوانان و کودکان در جامعه غربی تعریف می‌کنند، در جهت برگزاری ورزش‌های تفریحی و بومی با اسب و حفظ نژادهای داخلی مطابقت داشت. هرچند برگزاری فستیوال بین المللی اسب اصیل ترکمن که همه ساله در شهرستان کلاله برگزار می‌گردد تا حد زیادی در این راستا کمک کننده بوده است اما بسترسازی حضور پرورش دهندگان اسب ایرانی در نمایشگاه‌های بین المللی از خلاءهای اصلی این صنعت می‌باشد که نیازمند توجه و برنامه ریزی جامعه سیاست‌گذاران این بخش می‌باشد.

یکی دیگر از این عوامل، اهمیت دادن، پرورش و پرداختن به ورزش با اسب‌های کاسپین (پونی)^۴ است که به گواه تاریخ، مهد اولیه پرورش اسب و منشاء شکل‌گیری آنها در دنیا اسب‌های ایرانی است که یکی از

1. Sigurðardóttir

2. Ceroni et al

3. Ceroni

4. pouni

این اسب‌های اصیل، اسب کاسپین (اسبچه خزری) می‌باشد که به عنوان یک ثروت ملی بایستی نسبت به بقاء و عدم انقراض آنها که در حدود ۲۰۰ راس هستند، اقدامات اساسی صورت گیرد. با بی‌توجهی مسئولین دولتمردان و سازمان‌های متولی که بزرگترین حامی ذخایر ژنتیکی در این صنعت هستند، این امر محقق نمی‌شود. بنابراین راه‌هایی که می‌توان در جهت حفظ اسب‌های نژاد ایرانی از جمله کاسپین، با هدف بقاء، آن که در جهان کمیاب است به تاسیس باشگاه‌های پونی کلاب و ورود بخش خصوصی، حمایت از تولیدکنندگان و تشویق آنها با اعطاء وام‌های بلندمدت با بهره کم، برگزاری بازارها و جشنواره‌های اسب ایرانی و تضمین فروش، اصلاح ساختار آموزش سوارکاری و ترویج و فرهنگ‌سازی استفاده از این اسب‌های کوتاه قامت به جای اسب‌های وارداتی عظیم‌الجثه برای آموزش اولیه سوارکاران (کودکان و نوجوانان) اشاره نمود. این نتایج با یافته‌های یانپی و همکاران (۱۳۹۸) و مولادوست و همکاران (۱۳۹۶)، همخوانی دارد. در یک دهه اخیر، پرورش اسب و ورزش سوارکاری در جهان رونق زیادی داشته و مسابقات مختلف اسبدوانی به طور منظم به صورت رقابت‌های کشوری، قاره‌ای و جهانی برگزار و با استقبال زیادی مواجه است. پرورش اسب عرصه بزرگی برای سرمایه‌گذاری و کسب درآمد دارد؛ بنابراین در کشورهای اروپایی و برخی از کشورهای آمریکایی پژوهش‌های فراوانی برای پرورش و اصلاح نژاد اسب‌های ورزشی برای شرکت در مسابقات انجام شده است (قره ویسی، ۱۳۹۶؛ جز و همکاران، ۲۰۱۵). هم‌اکنون در ایران با ورود اسب‌های خارجی با ارزش میلیاردی ضمن اینکه می‌تواند نقطه قوتی برای عرصه سوارکاری بین‌المللی باشد، اگرچه در صورت ورود بی‌رویه و عدم شناسایی دقیق میزان نیاز کشور و عدم تعریف کاربری مناسب، به تولیدات داخلی آسیب جدی وارد سازد؛ اما چنانچه صنعت اسب ایران به بازار کامل رقابتی تبدیل شود و امکان صادرات اسب‌های نژاد داخلی میسر گردد و اسب‌های خارجی صرفاً بر حسب نیاز سوارکاری بین‌المللی وارد کشور شوند، می‌تواند موجب ارتقاء صنعت اسب ایران شود (مولادوست و همکاران، ۱۳۹۸).

با توجه مولفه‌های مورد تایید بخش کیفی و کمی در این پژوهش به طور خلاصه می‌توان به اهم چالش‌های پرورش اسب‌های ورزشی در ایران اشاره نمود که با ورود ژن و اسب‌های ورزشی که شناسنامه قهرمانی در چند دوره از مسابقات المپیک و جهانی و مطالعه بر روی تزریق و تلاقی با اسب‌های مختلف ایرانی همچنین صادرات اسب و کنترل بیماری از آن سوی مرزها و برطرف کردن مشکلات قرنطینه، حمایت دولت در جهت حفظ و گسترش مرتع و نگهداری اسب، برگزاری جشنواره‌های بین‌المللی در جهت تثبیت نژاد اسب ایرانی بتوان در آینده با حفظ این اسب‌ها و تولید اسب‌های ورزشی برنددار و ... رشد همه جانبه اقتصادی، مدیریتی، فرهنگی و زیرساختی افزایش یابد. بررسی و شناسایی چالش‌های پیش‌روی اسب‌های ورزشی در ایران می‌تواند در حل مسائل و مشکلات تولید اسب در کشور را برطرف سازد و موجب رونق بخش صنعت اسب ایران شود. قطعاً بدون شناخت عوامل مؤثر نمی‌توان راه درست و صحیح برای حل مسائل و مشکلات موجود در این حوزه پیدا کرد. مهمتر اینکه پس از شناخت عوامل چالش‌زا باید به سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و مدیریت صحیح و اصولی منطبق بر علم و تجربیات جهانی پرداخته شود. ایجاد رقابت بین تولیدکنندگان اسب‌های نژاد داخلی با اسب‌های نژاد خارجی به عنوان نیروی محرکه بازار تولیدات اسب در ایران یکی از مهمترین عنصر مدیریت

بازار است. پرورش اسب‌های ورزشی به بازار مناسب و پررونق نیاز دارد که این بازار در سایه مدیریت درست و صحیح به دست می‌آید.

تشکر و قدردانی

از همکاری صمیمانه ریاست محترم هیات اسب دوانی استان گلستان، رئیس هیات اسبدوانی شهرستان گنبد کاووس، مالکان و مربیان زحمتکش اسبدوانی، چابکسواران، مدیران مجموعه‌های پرورش اسب استان گلستان، دام‌پزشکان فعال صنعت اسب، مدیریت محترم جهاد کشاورزی استان گلستان و بویژه مدیریت محترم جهاد کشاورزی شهرستان گنبد کاووس و پرسنل مجموعه اسب دوانی گنبد کاووس تقدیر و تشکر می‌شود.

References

1. Ceroni D, De Rosa V, De Coulon G, Kaelin A. (2007). The importance of proper shoe gear and safety stirrups in the prevention of equestrian foot injuries. *The Journal of foot and ankle surgery*;46(1):32-9.
2. Chori, A, Razavi SMH, Dousti M, Farzan F. (2019). Analysis of environmental and managerial factors affecting equestrian development. *Animal Environment Quarterly*: 11(4) 67-76. (In Persian).
3. Danaeifard, H, Mozaffari, Z. (2008). Promoting Validity and Reliability in Qualitative Management Research: A Reflection on Research Auditing Strategies, *Management Research*, pp. 98-89. (In Persian).
4. Dashper K. (2012). Together, yet still not equal? Sex integration in equestrian sport. *Asia-Pacific Journal of Health, Sport and Physical Education*;3(3):213-25.
5. Ghanbari M. (2013). Horse Trout in Economics, *Business Weekly* (7)44. (In Persian).
6. Gharehbash, A. M. (2016). Role of horse training in tourism development and job creation in Golestan province. *The Second National Conference in Iran's macroeconomics* (1)5. (In Persian).
7. Hosseini Poorardkani SM, Dehghan MJ, Naghavi SA, Falah Tafti H. (2012). Vision and strategy for the development of the horse and equestrian industry in Yazd province. *Tehran Olympic Hotel – Horse Conference*. 330-339. (In Persian).
8. Jez C, Coudurier B, Cressent M, Mea F, Perrier-Cornet P, Rossier E. (2015). The French horse industry in 2030: scenarios to inform decision-making. *The new equine economy in the 21 st century* (3)20:157-168.

9. Makhdomi M A, Pourghafour Langroudi P, Mazandarani E, Mirbehbahani J. (2011). Horse in Iranian culture. Conference of Horse Industry and Horse keeping in Iran, 2011 NOV. 124-127.
10. Mohammadi F, Kalateh Seyfari M, Razavi SMH, Farsijani H. (2019). Designing a qualitative model of economic development of Iran's sports industry with a world-class production approach. applied research in sports management, 8(1) 69-84. (In Persian).
11. Moladoost K, Emami M. (2019) Clarification of challenges of investment in polo in Iran. World Journal of Extensive Management, 5(2), 123-141. (In Persian).
12. Moladoost K, Hosseini S S, Moghaddasi R. (2020). Demand-Side Management of Horse Import in Iran. Journal of Accounting and Economic Sciences, 3(5), 98-117. (In Persian).
13. Moladoost K, Paseban F, Moghaddasi R. (2015). Caspian horse industry development, explanation of the basic strategies of government. World of Horses Bi-Monthly, 5(3), 40-41. (In Persian).
14. Moladoost K, Paseban F. (2017). Identification and analysis of the barriers against breeding Caspian horse in Iran, The 3rd annual Conference on BUSINESS MANAGEMENT AND ECONOMICS, IRIB International Conference Center, Tehran, Iran. (In Persian).
15. Moladoost K, Shah Amiri R, (2019) Bahador H. Creation and Development of Polo Tourism based on Event Tourism (Case Study: Tang Chogan, Kazerun). Heritage & Tourism Journal, 2(8) 37-52. (In Persian).
16. Mondalizadeh Z. Entrepreneurship (2018). Challenges in Sport Colleges. Journal of Entrepreneurship, Business and Economics, 7;6(2):12-28.
17. Pérez-Pérez M, Bedia AM, López-Fernández MC, García-Piqueres G. (2018). Research opportunities on manufacturing flexibility domain: A review and theory-based research agenda. Journal of Manufacturing Systems, 1;48:9-20.
18. Qharah veysi, Sh. (2007). Genetic evaluation of Iranian Arabian equine community. PhD Thesis in Animal Sciences under the guidance of Naser Imam Jomeh Kashan, Islamic Azad University, Tehran Research Sciences Branch, 4(15), 54-68. (In Persian).
19. Rahimizadeh M, Sajjadi SN, Goodarzi M, Jalali Farahani M. (2018). Presenting a three-dimensional model of the challenges of e-commerce development in the country's sports industry. new approaches in sports management, 6(20) 9-20. (In Persian).
20. Shahnavaizi A. (2016). Economic analysis of agricultural policies. Ans Publications (In Persian).
21. Sigurðardóttir I. (2018). Wellness and equestrian tourism—new kind of adventure?. Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism; 18(4):377-92.

22. Wikner J, Bäckstrand J. Triadic (2018). perspective on customization and supplier interaction in customer-driven manufacturing. *Production & Manufacturing Research*;6(1):3-25.
23. yanpi, T., & dosti, M. (2019). Challenges and Opportunities to Develop Equestrian Sports in Golestan Province. *Sport Management and Development*, 8(3), 88-101.
24. Zandi, Milad, Abdavi F. (2018). A comparative study of the effect of equestrian industry on the economy of developed countries and Golestan province (In Persian). Zanzan Horse Conference. 323-329.